

Mellemøsten og Muhammedtegningerne

Nu Muhammedsagen er slut, er det værd at se på nogle sammenhænge i de muslimske lande og i Danmark. Jeg forsøger her at klarlægge baggrunden for begivenhederne i Mellemøsten. I næste del ser jeg på reaktionerne i Danmark og de politiske skjulte dagsordener. Der er kun ganske få abonnenter på Jyllandsposten i de muslimske lande, så det kan undre, at 12 satiriske tegninger på side 3 i en dansksproget avis' kulturtillæg kan lave så meget ballade. Men årsagssammenhængene er åbenbare. Der var villige meddelere i Danmark, der ønskede at slå plat på et debatoplæg fra Jyllandsposten.

Det eneste naturlige for muslimer, der føler sig krænket af tegningerne, er selvfølgelig at lade være med at læse Jyllandsposten, lige som for eksempel mange kvinder føler sig krænket af billeder i pornoblade og derfor undgår dem.

Men sagen skulle benyttes til at fremme muslimernes indflydelse i Europa. De muslimske lande i Mellemøsten skulle sætte alle kræfter ind på at støtte det muslimske mindretal i Danmark og i Europa.

De fleste retninger inden for Islam er baseret på den såkaldte sunni-muslimske tro. Her er der billedforbud af Allah og profeten, fordi Gud er fuldkommen og mennesket ufuldkommet. Derfor kan mennesket ikke lave et perfekt billede og bør afstå fra det. I en mere radikal opfattelse af billedforbudet er det forbudt at afbilde alle imamer og fyrster. Det er således i Oman strengt forbudt at afbilde sultan Qaboos og hele den kongelige familie.

15 % af alle muslimer er shia-muslimer. De håndhæver ikke det samme billedforbud. Shia-muslimerne lever fortrinsvis i Iran og den sydlige halvdel af Irak.

Danske muslimers kritik af tegningerne var fra begyndelsen misforstået. Jyllandsposten overtrådte ikke dansk lovgivning. Da danske imamer og ambassadørerne fra Mellemøsten ikke forstod dette, tog begivenhederne fart.

I det ekstremt fundamentalistiske Saudiarabien - hvor wahhabismen er eneste tilladte religion, praktiserer man i udstrakt grad straffe efter hanbal sharia, d. v. s. henrettelse ved halshugning og afhugning af højre hånd på tyve - alt sammen offentligt på torvet om fredagen lige efter fredagsbønnen. Det svækkede kongedømme med masser af interne konflikter - også inden for kongefamilien - greb den udefra kommende lejlighed til at forene den splittede nation om forsvaret af Islam. Danske varer blev boykottet.

I Syrien brændte man Den Danske Ambassade af og en hel del danske flag. Dagen efter gjorde man det samme i Libanon arrangeret af syrere og syrienter libanesere. Det var ikke på grund af Muhammedtegningerne. Bashar Assad (søn af Hafez Assad) er yderst svækket efter FN mistænker ham for personligt ansvar for mordet på Libanons tidligere statsminister Rafiq Hariri. Syrien er en politistat, hvor intet er overladt til tilfældighederne. Folket fik lov at rase ud, så Bashar Assad kunne sige til verdenssamfundet: "Se hvad der kan ske, hvis I vælter mig". Assad familien ("kongefamilien") tilhører en lille sekt allawitterne, der er en shia-muslimsk sekt. Der er under 10 % allawitter i Syrien majoriteten er sunni-muslimer.

I Iran var der demonstrationer og flagafbrænding. Iran er shia-muslimsk og uden billedforbud. Rotorikken i Iran skal også samle befolkningen mod Vesten og styrke den rabiaste præsident Mahmoud Ahmedinejad i kampen mod IAEA omkring berigelse af uran. Kan man fremstille beriget uran, kan det anvendes både til brændstoffstave i en atomreaktor og til fremstilling af atombomber. Ved lidt videre udvikling af isotopadskillelse kan man isolere plutonium fra brugte brændselsstave. Det anvendes til mindre, taktiske atomvåben. Derfor er Iran under stærkt internationalt pres og sagen om Muhammedtegningerne en bekvem afledningsmanøvre.

I Pakistan er der stor utilfredshed med general Musharraf og hans militærdiktatur. Der er dybt religiøse grupper tæt på det tidligere Taliban styre i Afghanistan. Der var masser af demonstrationer

officielt mod tegningerne og mod Danmark, men reelt var de snarere en frustration mod Musharraf's militærdiktatur.

Det er i det hele taget karakteristisk, at de store demonstrationer med flagafbrændinger afbrænding af billeder af statsministeren og angreb på ambassader skete i lande med betydelige indre konflikter, hvor det siddende regime er svagt og har fundet en bekvem lejlighed til at lade befolkningen rase ud.

Bemærk de lande, hvor der ikke skete noget væsentligt. Stort set ingen reaktion i de nordafrikanske muslimske stater. Ingen reaktion i Yemen, Oman, Emiraterne, Qatar og Kuwait. I Jordan fordømte man tegningerne, men gjorde intet. En redaktør blev dog fængslet for at bringe tegningerne. Han ville blot understrege, hvad debatten handlede om.

Lad os håbe, at denne og andre sager vil bidrage til en demokratisering af de muslimske lande. Kunne det udløse en islamisk reformation, ville det være en lykke. Troende fundamentalistiske muslimer mener, at hvad profeten har fastlagt i sine åbenbaringer står ikke til at ændre. Men vi trænger til en moderat imam der siger "Her står jeg, jeg kan ikke andet."

Det vil fremme den mellemfolkelige forståelse. Vi skal selvfølgelig respektere andres skikke, men vi skal også stille krav til dem. Mellemfolkelig forståelse må i sagens natur være gensidig.

*Steffen Nørregaard
Frisholtvej 53, Sahl
8850 Bjerringbro*